

videnskab nu og da standser op og forsøger at gøre status over den viden, man er nået til. Kun derved bliver det muligt for andre interesserede at følge med i udviklingen. Sv. Pettersen har i denne bog formået at give en up to date beskrivelse af det meteorologiske stof på en sådan måde, at det er tilgængeligt for andre end fagmeteorologerne. Inddelingen af stoffet er traditionel med gennemgang af indstråling, varmebalance, nedbørsdannelse og nedbørens regionale fordeling etc. Også trykforhold og vinde er beskrevet omhyggeligt; dog kunne man have ønsket en mere indgående behandling af de globale vindsystemer, især sammenhængen mellem de øvre troposfæriske vinde og de jordnære luftstrømme, da meningene her er så forskellige.

Bogen kan absolut anbefales til alle meteorologisk interesserede geografer.

Kr. M. Jensen.

Theo Löbsack: *Luften vi lever i*. Schultz 1958. 15 × 23 cm. 244 sider. Pris kr. 26,50.

Denne bog er en oversættelse af »Der Atem der Erde«, der er udkommet hos Biederstein Verlag, München. Forfatteren har behandlet »luft« som et meget vidt begreb, og udover de meteorologiske afsnit, der omfatter ca. halvdelen af kapitlerne, indeholder bogen en hel række populærvidenskabelige beretninger, hvor luften kun virker som et stikord: således fuglenes flugt og levevis, flyvningens mekanik, menneskets tilpasningsevne til bjergklimater, ørets indretning som lydbølgemodtager m. m. De fleste af kapitlerne er ret dramatiserede, og det synes, som om man især har udvalgt de voldsomme vejrfænomener til belysning: tornadoen, orkanen, lyn og torden, medens bogen ikke giver ret meget om det daglige vejr på vore breddegrader. Det er de ortodokse synspunkter, der overvejende lægges til grund for Jordens luftcirkulation, og af nyere opdagelser koncentrerer forfatteren sig om jetstrømmene — igen voldsomme fænomener, og deres opståen er ikke beskrevet helt klart. Hovedparten af eksemplerne er naturligt hentet fra tyske og US-amerikanske værker, men mange af beretningerne forekommer rå og utilhuggede med unødvendigt eksakte størrelsesangivelser, som ikke passer helt ind i den øvrige lette form.

Kr. M. Jensen.

Andrew C. O'Dell: *The Scandinavian World*. Longmans, Green and Co., London 1957. 549 sider, ill. 14 × 22 cm. 45 sh.

En bog om Skandinaviens geografi på et fremmed sprog er altid vis på at blive mødt med stor interesse i fagkredse inden for Norden, dels fordi man her igennem ser sin egen verden med en udlæn-

dings øjne, og dels også fordi et sådant værk antageligt vil blive en væsentlig kilde til kendskabet om Nordens geografi i de fleste engelsktalende lande, da det er første gang, der foreligger en samlet behandling, når man ser bort fra de mere handelsmæssigt betonedede håndbøger. En særlig interesse knytter sig til *The Scandinavian World*, idet forfatteren, der til daglig er professor i geografi ved universitetet i Aberdeen, Scotland, så at sige er hjemme i et geografisk milieu, der ikke er væsentforskelligt fra store dele af Norden, foruden at han gennem mange rejser i de skandinaviske lande og øerne i Nordatlanten har fået et førstehånds kendskab til emnet. O'Dell skulle således have de bedste forudsætninger for at løse en sådan (set med vore øjne) vanskelig opgave, for så vidt den overhovedet er løselig for et enkelt menneske. Den forhåndenværende litteratur må selvsagt danne skelettet for et sådant arbejde, og hvor litteraturen mangler eller er ufuldstændig, kommer der let en skævhed i fremstillingen. En sådan skævhed rammer desværre også O'Dells bog, især de regionale afsnit, hvor detaillernes exakthed spiller den største rolle, og det er da også i denne del, at man støder på en del unøjagtigheder (ikke mindst kapitlet om Danmark er temmelig rigt på sådanne), ligesom udvalget af lokaliteter, der er fundet omtale værd, kan virke noget besynderligt på en dansker.

Af bogens tre afsnit er det sidste, den økonomiske del, langt det bedste og mest afrundede, og man får herigennem et ganske udmærket billede af erhvervslivets forudsætninger, dets historiske udvikling og nuværende stade. Kun kunne man ønske en mere moderne statistik (ofte er 1949 det sidste år), men forfatteren beklager selv dette forhold. I forhold til det økonomiske afsnit står bogens første del, det fysisk-geografiske milieu, noget svagere, og det er det, der er gjort mindst ud af. Man må dog takke forfatteren for hans definition af de forskellige »fjordtyper« (Fjords, fjards, Föhrde). For anmelderen ser det ud, som om dette afsnit er blevet til på et tidligere tidspunkt end resten, idet bl. a. de nyere opdagelser inden for meteorologien ikke er kommet med her, men nok i det efterfølgende regionale afsnit (se omtalen af Grønlands klima).

Det »engelske« falder let for en ikke-englænder, og ofte krydres teksten af forfatterens egne iagttagelser eller små sidebemærkninger, der måske nu og da kan synes noget irrelevante. Et stort antal illustrationer (199, især kortskitser og diagrammer), der er særdeles instruktive og omhyggeligt udarbejdede, forøger bogens værdi som lærebog, så at O'Dells nye bog trods ujævnheder i emnebehandlingen og stoffordelingen (atlanterhavsøerne får således mer end

30% af det regionale afsnit) må betegnes som et vigtigt bidrag i retning af at bibringe kolleger og andre interesserede verden over et forøget kendskab til og forståelse af Skandinaviens geografi.

Viggo Hansen.

André Guilcher: Coastal & Submarine Morphology. London 1958. 14 × 20 cm. 274 sider, 40 tekstfigurer og 8 tavler.

Sorbonne-geografen Guilcher's »Morphologie littorale et sous-marine«, der udkom i 1954, blev dengang udførligt omtalt (G.T. bd. 53). Nu foreligger dette standardværk, nyrevideret og ajourført, i engelsk oversættelse, hvilket vil sikre denne fortrinlige håndbog i kyst- og havbundsmorfologi en endnu større læserkreds.

På en række forskningsfelter er i de sidste årtier vor erkendelse udvidet radikalt. Det gælder således fastlandsskræntens formverden, havstigninger siden istiden, oceanbundens relief og sedimentdække samt det komplekse af jordskorpebevægelser, vulkanisme og jordskælv, der er knyttet til foldezonerne. Denne ny viden registreres her sammen med de mange ny synspunkter, der nu gør sig gældende bl. a. vedrørende kysttypesystematikken. Hertil kommer, at de statslige territorialkrav, der for tiden gøres gældende over stadig større dele af fastlandssoklen, bringer alle shelf-problemer i søgelyset i en grad som aldrig før.

Guilcher's bog tilfredsstiller alle krav om orientering på disse felter, og dens udførlige kommenterende bibliografier viser direkte vej til originalafhandlingerne.

Axel Schou.

L'Europe du Nord et du Nord-Ouest. Tome premier. A. Guilcher et J. Beaujeu-Garnier: Généralités Physiques et Humaines. Presses Universitaires de France. Paris 1958. 19 × 24 cm. 258 sider. 39 fig., 2 tavler.

I serien ORBIS udkommer under redaktion af Georges Chabot en trebinds regional behandling af Nord- og Nordvesteuropa. Første bind omhandler den almindelige geografi, idet professor Guilcher, Sorbonne, tager sig af naturgeografien, medens det befolkningsgeografiske stof behandles af professor i Lille, Jacqueline Beaujeu-Garnier. I indledningen citerer Chabot den skotske geograf Mc. Kinder, der for et halvt århundrede siden fremmanede det syn, der ville møde den, som ved vintertid befandt sig så højt oppe i atmosfæren over Nordpolen, at hele den is- og snedækkede polkalot kunne